

Tablica 2. Hrvatska vojna krajina 1572. godine

1. HRVATSKA VOJNA KRAJINA 1572. GODINE ⁸							
Utvrda	Zapovjedno osoblje	Njemačke sluge	Hrvatske sluge (haramije, pješaci)	Konjanici (husari)	Uhode (špijuni)	Stražari (<i>scarleute</i>)	Mjesečni iznos (u fl.)
Gradiška (grad nadvojvode Karla)		150 ⁹					650
Gorica			40				190
Trst			60				285
Dvino			10				56
Preseka ¹⁰							
Uglaj (Aquileja)			10				56
Moravče (Moravch)			10				56
Perpeth (?)			10				56
Ljubljana			16				124
Tominje			25				114
Klana	1		20		6		110
Rijeka ¹¹			30				139
Trsat			14				66
Ledenica			10				33
Senj ¹²	1		270				1326
Brinje			50				198
Brlog			6				20
Otočac			70				260
Dabar			40				193

⁸ Radoslav Lopašić, "Prilozi za poviest Hrvatske XVI. i XVII. vieka iz štajerskoga zemaljskoga arhiva u Gradcu," *Starine JAZU* 19 (1887): 34 – 36.

⁹ Naveden skupa broj „niemačkih i hrvatskih sluga (Teutsche und Crabatische knechte).“

¹⁰ Bez broja vojnika, samo „Na godinu pripomoć od 200 talira.“

¹¹ „Sv. Vid na Rieci (Fiume).“

¹² „Senj grad, vlastnost Rimskoga kralja, sa porkulabom (burggraf).“

Jesenica			40				152
Drežnik			20				62
Tržac (na Korani)			20				63
Ogulin – s kapetanom ¹³	1		13	6			138
Modruš			20				81
Slunj			20				62
Cetin			18				31
Vranograd ¹⁴			40				125
Novigrad (Todorovo) ¹⁵			12				25
Gradac			8				25
Mutnica			10				31
Ostrožin ¹⁶			20				31
Hojsić			4				12
Krstina ¹⁷			10				31
Gornja Kladuša			10				31
Donja Kladuša			10				31
Podzvizd			10				31
Peći ¹⁸			16				62
Hresno			10				41
Ajtić			15				43
Bojna			20				76
Bruvno			10				55
Mazin			8				25

¹³ „Ogulin sa kapetanom, 6 husara i pješaka – 20 ljudi – trošak 138“ – vjerojatno znači da je bilo 13 pješaka.

¹⁴ Misli se na Vranograč.

¹⁵ Vjerojatno se misli na „Novigrad na Uni“, jer se on spominje i godinu dana kasnije sa sličnim brojem vojnika (tj. 8 pješaka 1573. godine). Osim toga „Todorovo“ se ne spominje na drugim krajiškim popisima ovog vremena.

¹⁶ Lopašić u popisu navodi "Ostrožin" koji ne može biti Ostrožac jer se on već navodi u popisu (a i broj vojnika u njemu se poklapa s brojem godinu dana kasnije). Jedina važnija utvrda koja se ne spominje na ovom popisu je "Bužim" (spominje se u popisu 1564., 1573., 1576. i 1577. godine) - činjenica da se spominje godinu dana kasnije te da možemo uočiti sličnost u kraju riječi možda upućuje na Lopašićevu pogrešku pri upisivanju, dakle Ostrožin bi mogao biti Bužim.

¹⁷ Misli se na Krstinja.

¹⁸ Misli se na Pećigrad.

Greda			10				31
Ključ (na Korani) ¹⁹			10				31
Tounjska peć			12				38
Kastel (Blagaj na Korani) ²⁰			6				19
Kremen			20				31
Ripač			62				247
Sokol ²¹			12				43 fl. i 30 kr.
Bihać		100	146	58		30	1763 fl. i 30 kr.
Izačić			40				235
Toplički turanj			10				33
Brekovica			11				38
Ostrožac			39				146
Cazin			40	2			164
Stijena (Bijela)			12				50
Gvozdansko			24				78
Zrin			140				475
Hrastovica ²²		20	80				459
Sturlić			8				25
Gora			10				31
Vinodol (kod Petrinje)			15				63
Blinja			32				128
Črnomalj (u Kranjskoj) ²³							

¹⁹ Lopašić navodi "Ključ (na Korani)", no vjerojatno je riječ o zabuni jer ne postoji Ključ na rijeci Korani, samo na Mrežnici. U popisu se odmah uz Ključ nalazi i obližnji Tounj ("Tounjska peć") što također govori u prilog položaja na Mrežnici – dakle vjerojatno je riječ o Ključu na Mrežnici.

²⁰ Moguće da je riječ o Lopašićevoj pogrešci, naime postoji "Kastel" (koji se spominje na ostalim popisima sa 6 pješaka), ali postoji i "Blagaj" (koji se spominje na ostalim popisima s 10 pješaka). Upitno je na koji se točno misli.

²¹ Misli se na Sokolac.

²² „20 niem. sluga i hrv. haram. – 100 ljudi – trošak 459“ – vjerojatno znači da je bilo 80 pješaka.

²³ Lopašić uz Črnomalj i Poljanu ne navodi niti broj ljudi niti mjesečni trošak. Kako se u ostalim popisima Hrvatske krajine Črnomelj i Poljana redovito pojavljuju isključivo s brojem poštarskih konja (ponekad oba s 2 poštanska konja, a ponekad Črnomelj s 4) vjerojatno Lopašić nije upisivao to u prijepis i prijevod jer mu nije bilo bitno.; Poljana se odnosi na današnje mjesto Predgrad u Sloveniji (stari naziv „Polan“ od kojeg Lopašić izvlači svoj naziv „Poljana“).

Poljana (u Kranjskoj na Kupi) ²³							
Terenska vojska ²⁴			600			576	
1. Ukupno²⁵	3	2054	672	6	30	9268 fl. i 60 kr.	
1. 1. Ostali troškovi							
Namjena						Mjesečni iznor (u fl.)	
Potpukovnik, ratno vijeće, blagajnik, <i>meštar za muštru (mustermeister)</i> , <i>bojni svećenik</i> , ranarnik, profoza (<i>stockmeister</i>)						776	
<i>Proviantmeister</i>						338 fl. i 30 kr.	
Tajni doušnici						253 fl. i 20 kr.	
Gradnja						500	
Izvanredni troškovi						75	
1. 1. Ukupno						1987 fl. i 50 kr.	
Ukupno 1. i 1.1. – vojska i ostali troškovi						11 255 fl. i 110 kr.	

²⁴ „Vanredno (extraordinarie) drži se konjanika 600, mjesečno 576 fl, na godinu 5151 fl.“

²⁵ Lopašić u prijepisu izvornika navodi da je bilo ukupno 672 konjanika i 2754 pješaka, što ne odgovara zbroju. Broj od 2054 pješaka je također bliži ukupnom broju vojnika iz 1573. godine kada na Hrvatskoj krajini ima 2049 haramija, 100 njemačkih pješaka i 525 husara.

Tablica 3. Slavonska vojna krajina 1572. godine

2. SLAVONSKA VOJNA KRAJINA 1572. GODINE ²⁶							
Utvrda	Zapovjedno osoblje	Njemačke sluge	Slavonske sluge (haramije, pješaci)	Konjanici (husari)	Uhode (špijuni)	Stražari (<i>scartleute</i>)	Mjesečni iznos (u fl.)
Zagreb – s kapetanom	1	50					260
Legrad (Wigstat)			20	10			75
Varaždin			50	10			289
Ivanić – s kapetanom	1	50		5			276
Križevci – s kapetanom	1		87	5			480
Sveti Križ (pri Obedu)	1		20				66
Topolovac ²⁷	1		9				33
Koprivnica	2		76	30		12	522 fl. i 30 kr.
Đurđevac (Sv. Juraj) – s kapetanom	3		49	30		20	313 fl. i 30 kr.
Terenska vojska ²⁸			1118	415			5496 fl. i 30 kr.
2. Ukupno	10		1529	505		32	7810 fl. i 90 kr.
2. 1. Ostali troškovi							
Namjena						Mjesečni iznor (u fl.)	
Potpukovnik						300	
Ratno vijeće, <i>mustermeister</i> , ranarnik, profoz						180	

²⁶ Radoslav Lopašić, "Prilozi za poviest Hrvatske XVI. i XVII. vieka iz štajerskoga zemaljskoga arhiva u Gradcu," *Starine JAZU* 19 (1887): 36 – 37.

²⁷ Vjerojatno se misli na Topolovac Zrinski (alternativa je Topolovac kod Siska koji se ne uklapa najbolje u raspored utvrda na karti i niz navođenja utvrda u popisima). Tvrdnju potvrđuje i izvještaj povjerenstva kralja Ferdinanda za utvrde na hrvatskoj i slavonskoj granici iz 1563. godine (u Milan Kruhek, "Krajiške utvrde," Zagreb, 1995, str.235) gdje piše da bi posada u Topolovcu morala biti veća zbog važnosti položaja: "Ta bi posada morala održavati straže i veze na putovima prema Cirkveni, prema Koprivnici i prema Kalničkim gorama" - kako se Zrinski Topolovac nalazi u blizini Cirkvene, Koprivnice i Kalničkih gora gotovo je sigurno da se misli na njega.

²⁸ „Vanredno 415 konjanika, 1118 pješaka mjesečno.“

<i>Proviantiranje mjesečno</i>	550
Topništvo	110
Poštanski konji (21 poštanski konj)	149
Tajni doušnici	111
Izvanredni troškovi	50
Gradnja	833 fl. i 20 nč.
2. 1. Ukupno	2283 fl. i 20 nč.
Ukupno 2. i 2. 1. – vojska i ostali troškovi	10 093 fl., 90 kr. i 20 nč.

Napomena: U Sisku Hrastilnici, Božjakovini, Govnecu (Bosiljevu pri Čazmi), Gradcu, Lovrečeni, Rakovcu, u Velikom Kalniku, Malom Kalniku, Remetincu, u Varaždinskih Toplicah, Crkveni, Prodaniću (Virju), Rasinji i Ludbergu ne plaćaju se posade. Fasc. 64, br. 232. 1572.²⁹

²⁹ Radoslav Lopašić, "Prilozi za poviest Hrvatske XVI. i XVII. vieka iz štajerskoga zemaljskoga arhiva u Gradcu," *Starine JAZU* 19 (1887): 36.

Filip Šimunjak (student povijesti, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)
filipsime@gmail.com

Dva rana krajiška popisa: popis Slavonske vojne krajine 1555. godine i popis Hrvatske i Slavonske vojne krajine 1572. godine

Sistematizacija objavljene građe

Sažetak: Rad donosi dvije tablice sastavljene na temelju dva ranije objavljena krajiška popisa iz 1555. i 1572. godine. Popis iz 1555. godine najraniji je – iako nepotpun – sačuvani popis Slavonske krajine. Popis iz 1572. godine donosi popis za Hrvatsku i Slavonsku krajinu. Oba popisa originalno je objavio Radoslav Lopašić.

Ključne riječi: Vojna krajina, krajiški popisi, 1555. godina, 1572. godina, Radoslav Lopašić

Abstract: The paper provides two tables compiled on the basis of two previously published Military Frontier payrolls from 1555 and 1572. The payroll from 1555 is the earliest - although incomplete - preserved payroll of Slavonian Krajina. The payroll from 1572 is payroll of both Croatian and Slavonian Military Frontier. Both payrolls were originally published by Radoslav Lopasić.

Keywords: Military Frontier, military payrolls, 1555, 1572, Radoslav Lopašić